

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 250/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej konaná konateľ a advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva „na slobodné vyhľadávanie informácií“ podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd opatreniami Okresného súdu Bratislava III vykonanými 23. augusta 2016 v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 3 T 147/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na slobodné vyhl'adávanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) a opatreniami vykonanými 23. augusta 2016 v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 3 T 147/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že sa proti nemu „vedie trestné stíhanie“ na okresnom súde pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. V uvedenej veci sa 23. augusta 2016 konalo hlavné pojednávanie, na ktorom samosudkyňa zakázala zvukový prenos z nariadeného hlavného pojednávania, hoci „v uvedenej veci pre takýto postup neexistovala zákonná prekážka“. Sťažovateľ súčasne namieta „opatrenie samosudkyne Okresného súdu Bratislava III..., ktorým došlo k svojvoľnej zmene pojednávacej miestnosti č. 3/ s väčším počtom miest pre verejnosť (56) na pojednávaciu miestnosť č. 2 s nižším počtom miest pre verejnosť (12). Na uvedené pojednávania sa dostavili viaceré osoby, ktoré však z dôvodu menšej kapacity pojednávacej miestnosti nemohli byť prítomné na hlavnom pojednávaní.“.

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že uvedeným postupom okresného súdu a uvedenými opatreniami zákonného sudcu v napadnutom konaní došlo neprípustnému zásahu a k porušeniu jeho označených práv. Sťažovateľ v rámci argumentácie týkajúcej sa opatrenia zákazu zvukového prenosu z hlavného pojednávania tvrdí, že „dôvodom nesúhlasu okresného súdu na použitie zvukového záznamu bola skutočnosť, že v priebehu pojednávania boli zverejnené mená osôb (obžalovaných), o ktorých navrhovateľ rozhodoval ako zákonný sudca v rámci trestného konania“.

Vo vzťahu k namietanému opatreniu okresného súdu, ktorým došlo k zmene pojednávacej miestnosti s väčšou kapacitou na pojednávaciu miestnosť s menšou kapacitou,

sťažovateľ argumentuje § 36 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej len „Spravovací poriadok“), v zmysle ktorého ak možno očakávať, že verejnosť prejaví o prejednanie niektorej veci väčší záujem, nariadi najmä prejednanie veci vo vhodnej pojednávacej miestnosti s prihliadnutím na rozsah predpokladaného záujmu i možnosti súdu.

Sťažovateľ vychádzajúc z presvedčenia o porušení jeho označených práv navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru boli napadnutými opatreniami okresného súdu a jeho predchádzajúcim postupom porušené. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté opatrenia okresného súdu a zakázal okresnému súdu nariadiť hlavné pojednávanie v označenej veci do pojednávacej miestnosti, ktorá má nižší počet miest pre verejnosť ako pojednávacia miestnosť s najväčším počtom miest pre verejnosť, a priznal mu náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda dve opatrenia okresného súdu z toho istého dňa. Vychádzajúc z uvedeného a skutočnosti, že sťažovateľ v petite sťažnosti žiada vysloviť porušenie svojich práv jednak opatrením, ktorým došlo k zmene pojednávacej miestnosti na menšiu, a jednak opatrením v rámci nariadeného pojednávania, keď okresný súd mal rozhodnúť o tom, že zakazuje zvukový prenos z pojednávania, považoval ústavný súd za nevyhnutné zaoberať sa osobitne každým opatrením, zvlášť z hľadiska namietaného porušenia označených práv.

1. Sťažovateľ v prvom rade namietal, že postupom a opatrením okresného súdu došlo k zásahu do jeho označených práv tým, že okresný súd „svojvoľne“ zmenil miesto konania pojednávania z pôvodnej pojednávacej miestnosti na pojednávaciu miestnosť menšiu. Argumentuje pritom Spravovacím poriadkom, konkrétne jeho ustanovením § 36 ods. 2.

Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi namietanými právami sťažovateľa a označeným postupom okresného súdu, ktorého výsledkom bola zmena pojednávacej miestnosti. Z tvrdení sťažovateľa je zrejmé, že nedošlo k vylúčeniu verejnosti z pojednávania, pretože miestnosť, v ktorej sa uskutočnilo pojednávanie, mala vyhradených 12 miest pre verejnosť, teda v okolnostiach veci nedošlo k zásahu do podstaty práva šíriť informácie, tak ako to tvrdí sťažovateľ. Skutočnosť, či zmena pojednávacej miestnosti bola opodstatnená, v okolnostiach posudzovanej veci nie je rozhodujúca. K argumentu sťažovateľa, že Spravovací poriadok upravuje pravidlo pre určenie vhodnej pojednávacej miestnosti, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že ide o podzákonné pravidlo, ktoré má skôr odporúčací charakter v závislosti od možností súdu, ako aj v závislosti od predpokladaného záujmu. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné konštatovať, že aj v prípade, že by táto zmena veľkosti pojednávacej miestnosti nebola odôvodnená, táto zmena v okolnostiach posudzovanej veci *prima facie* nemohla mať za následok porušenie označených práv sťažovateľa už len z hľadiska intenzity potrebnej na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porovnaj napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia označených sťažovateľových práv opatrením okresného súdu z 23. augusta 2016 v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 3 T 147/2014, ktorého výsledkom bola zmena pojednávacej miestnosti, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Sťažovateľ ďalej namietal, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 147/2014 opatrením na pojednávaní konanom 23. augusta 2016 zakázal zvukový prenos z pojednávania, čím malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv.

Ústavný súd konštatuje, že závažným obsahovým nedostatkom sťažnosti v tejto jej časti je skutočnosť, že sťažovateľ brojí proti opatreniu, ktorým mu údajne bol zakázaný uskutočniť zvukový prenos z pojednávania, pričom argumentácia použitá v sťažnosti sa týka použitia zvukového záznamu. Sťažovateľ následne len všeobecne tvrdí, že označeným opatrením došlo k neprípustnému zásahu do jeho označených práv. Vychádzajúc z celého odôvodnenia sťažnosti možno preto konštatovať, že absentuje akékoľvek relevantné odôvodnenie sťažnosti, t. j. neobsahuje čo i len jedinú konkrétnu a určitú ústavnoprávne relevantnú námietku, ktorá by mala svedčať v prospech záveru o porušení niektorého z označených práv napadnutým opatrením okresného súdu. Ďalším závažným nedostatkom sťažnosti je skutočnosť, že sťažovateľ nepredložil žiaden dôkaz o tom, že k takémuto zásahu na pojednávaní vôbec došlo a z akých dôvodov.

Ústavný súd v tejto súvislosti už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia sťažnosti v spojení s nepredložením dôkazov o tom, že k takému zásahu vôbec došlo, významné procesné

dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je teda vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto na vec vzťahujúcich sa námietok podanie sťažovateľa neobsahuje, rovnako ako ani dôkaz o tom, že bolo označené opatrenie vykonané, preto samotný subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti v predloženej podobe neobsahuje relevantné odôvodnenie ako ani dôkaz o tom, že takéto opatrenie bolo vykonané, teda nespĺňa podstatné zákonom predpísané náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že sťažnosť v tejto časti ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný

súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Pretože predmetná sťažnosť v tejto časti neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec sťažnosti, ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa túto časť sťažnosti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2017